

Talepapir ved foretræde for Energi- Klima- og Bygningsudvalget

Tak fordi vi har fået foretræde for Udvalget.

Dette udvalg beskæftiger sig med såvel energi som bygninger. Derfor er det vort håb at udvalget vil se på de to aspekter samlet.

Til Udvalgets orientering kan vi fortælle, at Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur er en paraplyorganisation for landets 90 bevarings- og bygningskulturforeninger samt et mindre antal interesseorganisationer, der arbejder med bygningskultur.

Vi arbejder for at sikre vores bygningskultur, der er repræsenteret i de ca. 300.000 bevaringsværdige bygninger, de byer de er placeret i og de kulturlandskaber de er omgivet af.

Vi er som sådan ikke en klima- og miljøforening, men vi ser på klima og miljø i det omfang det påvirker bygningskulturen, som det sker med svovl fra oliefyr og kulkraftværker. Derfor er vi også positive over for vedvarende energiformer som solfangere og solceller.

Det der bekymrer os er måden hvorpå disse anlæg opsættes på enkeltbygninger og i deres nærmeste omgivelser, og den manglende styring af opsætningen.

Ved vort netop afholdte seminar om solceller og bevaringsværdige bygninger kunne vi konstatere, at de kommunale medarbejdere er frustrerede over, at der mangler klare regler for opsætning af solceller. Er der ikke en lokalplan der direkte forbyder opsætning af tekniske anlæg, eller kan man ikke finde en fredningsbestemmelse, er det ikke muligt at sige nej til solceller end sige stille krav til opsætningen.

Når vi ser på de anlæg der er opsat i det seneste halve år ser vi anlæg der ikke er tilpasset bygningerne hvorpå de er opsat. Solcellerne siges at have en bestemt form, og så må man tage dem som de er, men det er jo ikke tilfældet. Solceller kan fås i alle størrelser og former, det er blot et spørgsmål om pris.

Mange kommuner stiller krav til tagenes udformning og farve. Hvad hjælper det at forlange røde tegltage hvorefter de bliver dækket af sorte solceller. Det mindste man burde kunne forlange var dog solceller i samme farve som taget, men også det er et spørgsmål om økonomi.

Et særligt område er de mindre landsbyer. Her er økonomien ofte trang, hvorimod pladsen til gengæld er rigelig. Her kan opsættes solceller på jorden. Også her skal der arbejdes med varsomhed, for lange rækker af solceller foran husene øger ikke aktrationen når nabohusene skal sælges.

Et aspekt, der bør medtages, er de uheldige følger ved fejlopsætning af solceller m.m. Monteres de forkert, så der kommer huller i tagene, eller understrygningen på tegltagene løsnes, kommer der vand ind ved stærk regn og i tøjvejs perioder. Det medfører råd og svamp i tagværket, der nedbryder bygningerne. Det medfører også skimmelsvamp, der gør boligerne sundhedsskadelige. Begge dele giver store gener, og ikke mindst bliver der tale om store samfundsudgifter, der kunne undgås hvis man greb monteringen rigtigt an.

Vi allerede nu at der fejl i monteringen ved 10% af anlæggene, men det dække jo kun de første anlæg. Hvad kan vi ikke forvente efter den kommende vinter.

Vi erkender, at opgaven med styring og kontrollen af tekniske anlæg er kommunernes, men de regelsæt kommunerne arbejder ud fra udformes af Folketinget.

Når nu Folketinget står over for at behandle en ny solstrategi, er det derfor væsentligt, at man ikke blot ser på de energipolitiske aspekter, men også ser på følgerne af denne politik.

Der bør ses på konsekvenserne for de bygninger hvor anlæggene monteres, såvel arkitektonisk som teknisk. Der bør ses på de lokalsamfund hvori anlæggene placeres, og på de kulturlandskaber der kan blive påvirket af anlæggene.

Derfor bør der fra folketinget opstilles krav til en form for autorisation, eller som minimum til en forsikringsordning for de firmaer der arbejder med monteringen.

Som udgangspunkt bør det ikke være muligt at opsætte tekniske anlæg på bevaringsbygninger, uanset om de er udpeget ved en SAVE-registrering eller i en bevarende lokalplan.

Skal der sikres en kvalificeret styring, bør der stilles krav om anmeldelse af opsætning af alle anlæg på bygninger, uanset anlæggenes størrelse.

Der bør ligeledes gives kommunerne mulighed for at stille tekniske og æstetiske krav til udførelsen og, hvis det anses for rimeligt ud fra arkitektoniske eller tekniske hensyn, til at nægte opsætning.

Erfaringen fra flere kommuner som vi har talt med er at anlæg opsættes, hvorpå man opdager at der skulle have været søgt. Når først anlægget er opsat skal der en stærk ryk til at forlange det nedtaget hvis det er i strid med en lokalplan. Det ender med en dispensation. Derfor bør der indføres regler der giver mulighed bøder til husejere der opsætter ulovligt.

Fra Landsforeningens side så vi gerne at der blev skabt mulighed for at ejere af bevaringsværdige bygninger, eller større eller mindre by- og landsbysamfund, kunne etablere fælles solfangeranlæg, hvor den enkelte ejer eller lejer kunne købe sig ind med en andel der svarer til eget forbrug. I princippet efter samme princip som gjaldt for vindmøller da de skulle hjælpes i gang.

Det vil sikre indførelse af vedvarende energi, og det vil holde anlæggene borte fra sårbare bygninger og bysamfund. Herudover vil det være billigere i montering og vedligeholdelse og dermed mere attraktivt.

Til slut vil vi foreslå at der inden der vedtages en ny solstrategi besluttes et stop på for eks. 3 måneder for opsætning af nye anlæg, således at der bliver tid til at overveje for og i mod og konsekvenser af det i øvrigt positive tiltag med solenergi.

Endnu en gang tak fordi vi måtte komme og vi står gerne til rådighed hvis der er spørgsmål nu eller senere.

Peter Hee
Formand for Landsforeningen for
Bygnings- og Landskabskultur
Peterhee@byogland.dk